

מי שאמר פרק רביעי נזיר

כה.

עין משפט
נר מצוה

לא א ב מיי פיג ופיג
מלה מפורטה הליא:
לב ג מיי שם פיג הלי א
ב ופיג הליא:

א) תמורה ז: ע"פ סברות
יד: ע"פ ש"ן ע"פ

נוסחת הריב"ן

א) דהו: ב) מן: ג) קריב
אמו לנשו לפי ה':
ד) תמורת עולה הבשר
והס וגו' והס וגו' ולי
שלים זכרין ישפך יו':
ה) כן כו': ו) כן כו':
ז) כהוייתו יא':

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה יוכל יעלם
וכי ועלית עולותיך
תמורת עולה הבשר
והס וכי כדרך שאתה
טוב בשלמים: ב) ד"ה
מ"ל כן וכי עולה וולדות
שלמים: ג) ד"ה אמאי וכי
דגמרי בה מימא בלגד:

הגהות מהר"ב

רנישבורג

א) גמ' רבי עקיבא וכי
כהוייתו יא'. הא. רבי ע"י
א"מ ובתוס' ע"פ ד"ה
ר"ע: ב) תוס' ד"ה (נדק)
הקוסם הגה"ה יפלו
לנדבה וכי מפני שפך
לגד כהו"ן שלמים ומיי
מתניין בסמוכין כ"ל:
ג) בא"ד לאמר דוקא
למירומי דלוי יוכל לנדב
כסו אחד מקרבנותיו
דמשמע קמ"ט מירומי
אלא אמר לקרבנות מירומי
לא דמשמע אל וכו' כ"ל:
ד) ד"ה ר"ה הבהיה
הלכה היא וכו' אל גמרי.
ה) גמ' נחמק וי"ב נאמר:
ו"ה ר"ה רש"י וכו' עמר
נגזר מלת נגזרו נחמק.
ו"ב נחמק א"מ: ו) ד"ה
קמי וכו' דדין תמורת
אשם. ח) דדין תמורת
אשם נחמק. י) וי"ב טהוב
בתמורת אשם דין אשם:
יא) בא"ד לרש"י ע"פ ש"ס
ונחמק וכו' וי"ב הא. ח"י
הא נחמק. יג) וי"ב והס
א"מ: יד) בא"ד ותמורת
אשם לנש עולה. מי עולה
נחמק וי"ב אשם. ח"מ.

תורה אור השלם

- דבר אל אהרן ואל
בניו ואל כל בני ישראל
אמרת אליהם איש איש
מביט פניו וזמן הזר
בישראל אשר יקריב
קרבנו לקבל נדרים
ולקבל נדרותם אשר
יקריבו לזלזול:
ויקרא כב יח
- רק קדשין אשר יהיו
אל ונדון תשאו ובאת
לך המקום אשר יבחר
י? דברים יב כו
- ועשית עולותיך הבשר
ותדג על מבחו? אלהך
ודם אלהך ישפך על
מבחו? אלהך ותבשר
תאכל: דברים יב כו
- והקטיר אתם הבחן
המזבחה אשר ליהוה
אשם הוא: ויקרא ז ה

פי' הרא"ש

והלא דמי חטאת מעורבין
וכי ואיך יפלו לנדבה
וה"ה דהוה מצי למפרך
והלא דמי שלמים מעורבין
והלא ויביאו מרמי
שלמים עולות: אמטו להכי
סתמיים אין מפורשים לא
שכך קבלו הלכה למשה
מסיני. מפורשים לא מצית
אמרת כבר פסקה אנא דבי
ר' ישמעאל דולד חטאת
ותמורת חטאת למיתה
אזולה. וה"ה מתו בעליה
ונתכפרו בעליה: ה) דהלכה
למשה סניני ודבולת מתות
אלא דניחוי ליה לאתני
תנא דבי ר' ישמעאל
דריש להו מקראי. וכוין
החטאת מתה גם המעות
כיון דפי' לדמי חטאת לכו
ליוס המלח. רק קדשין
אשר יהיו לך. בתמורה פ'
ואלו קדשים ה"ק קדשין
אלו התמורות. נ"ל
מכתיב וה"ה הוא
ותמורתו יהיה קודש: אשר
יהיו לך אלו הולדות. נ"ל
משום דקדושים כהוייתן
ונולדו קדשים ובתמורה
הכתוב מדבר דאילו עולות
ושלמים [גופיהן] כבר
מפירש לך דינן. יכול יעלם
לכתיב הבחירה יומע מהם
מים ומזון בשביל שימותו
כדרך ששעין בולד חטאת
בתמורת חטאת ולמיתה
אזולה. תלמוד לומר ועשית
עולותיך הבשר והדם.
ובסיפיה קרא נמי כתיב
דם ובחין ישפך [והבשר]
תאלל הדיינו שלמים:
כדרך שאתה נוהג בעולה
בנהוג בתמורתה וכדרך
שאתה נוהג בשלמים
בנהוג בולדן ותמורתן יכול
אף וד חטאת ותמורת
אשם כן. לא הוכיח באשם
ולד דאשם בא זכר ומשום
דנקט באשם א' נקט
בשטאת נמי א': תלמוד
לומר רק למעוטי ולד
חטאת ותמורת אשם ר"ע
אומר אינו צריך מיעוט
לאשם: ואמאי גבי ולד
חטאת הוא דגמירי דהא
אבל אינו לא: הוה אמאי
ולד חטאת בכל מקום וכי
לא הוה כתיב תשאו ובאת
וישית

עולותיך ה"ה דהלכה היא בחטאת למות בכל מקום ומתשאו ובאת הוה דרשי' דשאר ולדי קדשים ימורתו בבית הבחירה:

ה) נהלא דחסר כאן וי"ל ו"ה דהוי מני למימר דלמ"מ הוא דלכוהו וכי.

א"ר יוחנן הלכה היא כזונו. כך דהואיל וסתומין הן לע"פ שמעורבין
הן יפלו לנדבה: מותר נדר יהא לנדבה. והכא נמי כיון דהני
מעוטה לא יריכי שבכר מת אהוו להו מותר ויפלו לנדבה ואין חוששין
לדמי חטאת שבהן: אמטו להכי סתומין. מנן דיפלו לנדבה דאין

והלא דמי חטאת מעורבין בהן א"ר יוחנן
הלכה היא כזונו ר"ל אמר לכל נדריהם
ולכל נדרותם התורה אמרה מותר נדר יהא
לנדבה בשלמא לר' יוחנן דאמר הלכה היא
כזונו אמטו להכי סתומין אין מפורשין לא
אלא לר"ל לכל נדריהם ולכל נדרותם
מאי איריא סתומין אפי' מפורשין אמר רבא
מפורשין לא מצית אמרת כבר פסקה^א תנא
דבי ר' ישמעאל^ב רק קדשין אשר יהיו לך
ונדרין בולדי קדשים ובתמורתם הכתוב
מדבר מה תקנתן^ג תשאו ובאת אל המקום
אשר יבחר ה' יכול יעלם לבית הבחירה
וימוע מהם מים ומזון בשביל שימותו ת"ל
^ד ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך
כדרך שאתה נוהג בעולה נהוג בתמורתה
כדרך שאתה נוהג בשלמים נהוג בולדיהם
יכול אף ולד חטאת ותמורת אשם כן ית"ל
רק דברי ר' ישמעאל^א ר"ע אומר אינו צריך
הרי הוא אומר^ב אשם הוא בהוייתו יהא קתני
יכול יעלם לבית הבחירה וימוע מהם מים
ומזון בשביל שימותו ת"ל ועשית עולותיך
אמאי הא ולד חטאת הוא דגמירין בה מיתה
אי לאו קרא ה"ה ולד חטאת בכל מקום
ולדי

מעורבין בהן ואדכרה^א לקמן מוכחא כשדמי חטאת דוקא מעורב
בהן [אזן] (מד' ד') נתקבלה הלכה שיפלו לנדבה אל אש דמי עולה
ושלמים לנד מעורבין יחד לא נאמר בהן שיפלו לנדבה אלא יביאו
מליין עולה ומליין שלמים: רבי שמעון בן קריש אומר רבב נדריהם
ולבב נדרותם התורה אמרה מותר נדר יהוה לנדבה. וכל קרבנות
זכר נזדר הם צאין ע"י שגדר ה' נזדרו ואפילו חטאת וסבבא
הוא לאוקומי צמורת כי האי דבשאר מותר לא משכחת לה דאש
הפריש [מעוטה] לעולה ומתוכו שחולו הצהמות יכול להקריב מהם
עולה וכן שלמים כמו שהפריש מתחילה וסבבא להעמידם צמורת
סמוס כי האי חטאת עולה ושלמים מעורבין יחד:
בשרמא ר' יוחנן דאמר הלכה היא כזונו אמטו להכי סתומין
אין מפורשין לא. שכן נשנית הלכה למשה מסיני

אלא לרבי שמעון בן לקיש אפילו מפורשין דנימא מקרא מלא דבר הכתוב ואמאי תני צמנתיתין מפורשין לא:

מפורשין לא מצית אמרת. דיפלו לנדבה לכבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל דולד חטאת מתה ולא לנדבה וה"ה נימא צמורת
שה דלא יציוד אויל ולא לנדבה דהכל נקרא מותר חטאת צין ולד חטאת צין תמורת חטאת כ"ה. הכא דמפריש מפורשין
והיפר לה צעלה אף היא דתנן צמנת עולה (ד' ה'). היכא דהפריש מעוטה למירומי ומת והוה לו מעוטה מפורשין כל אלה שאין חטאת עומן
שם ומותרות עליהם ו"ה דמני למימר דהלכה גמירי לה חטאת מתה אלא ינחל לה דמי רבי ישמעאל [דמתן] חטאת מתה
עולה ושלמים יקריבו שלמים כל אחד כדנייה כמו צמנתיתו דקאמר עולה מיקרב עולה: ר' קדשין אשר יהיו לך. בתמורה צריש
פ' אלו קדשים דריש רק קדשין אלו התמורות אשר יהיו לך אלו הולדות ולעולה ושלמים גופיהו לא אינטרין שהרי כבר מפורש
צוקרא זאת תורת עולה ותורת שלמים: ו**במא** תקנתן תשאו ובאת. צירושלים: יכול יעלם לבית הבחירה וימוע מהם מים ומזון כדי
שימותו. כלומר יכניסם כדרך שעושיין בולד חטאת ובתמורת חטאת דאזלו למיתה: ת"ל ועשית עולותיך הבשר והדם. סיפא דהאי
קרא ודס זכרין ישפך והבשר תאכל והיינו שלמים וסמין ליה האי קרא רק קדשין לומר לך כדרך שאתה נוהג בעולה כלומר
שקריבין למזבח נהוג בתמורתן וכדרך שאתה נוהג בשלמים דסיפיה דקרא איירי בשלמים דכתיב והבשר תאכל נהוג צולדה ונקט
תמורה לגבי עולה דזכר לא שייך ביה ולד וגבי שלמים דנקבה נקט ולד: יב"ל אף וד חטאת ותמורת אשם וכו'. גבי חטאת נקט
ולד שהיא צלה נקבה וגבי אשם תמורה שהיא צה זכר והכי קאמר יכול אף בולד חטאת בנהוג צו דין חטאת ובתמורת אשם דין
אשם כלומר שיקרב לשם חטאת ולשם אשם תלמוד לומר רק למעוטי ולד חטאת ותמורת אשם דלכין ורקין מיעוטי: ר"ע אומר [אינו
צריך]. דאין מציא לאשם אלא אשם עמו: קתני יב"ל יע"ם. כמו אמר מר: ו**במא** הא גבי וד חטאת הוא דגמירי מיתה.
דהילכתא גמירי לה דחמש חטאות מתות ואלו הן [ולן] חטאת ותמורת חטאת שמתו צעליה ושנתכפרו צעליה צאחר ושעברה
שנתה והואיל ולא איירי בשלמים ועולה מהיכא מימי שימותו: א' א"ו קרא הוה אמינא וד חטאת בב"מ. סיפיה צנצולין שימותו אלו
מעולה ומשלמים יביאו לבית הבחירה: ו**בתני** יב"ל אף וד חטאת ותמורת אשם בן ת"ל רק הא א"מ א"י קרא [ולן] יקריבו כו':
כל שצחטאת מתה צאשם רועה לפי ר"ת דפירש כל שצחטאת מתה צאשם עולה פריך הכי דמשמע [ולד] לאו קרא ה"ה נמי הילכתא
אשם] כדן שנתה בתמורת עולה דין עולה ויתא דהלכה תמורת אשם לא קריבא אשם אלא עולה ומשני דולדי חטאת נמי לךין
קרא לומר [שאם קרבן] חטאת ואשם קאי עלה צעשה דהכי משמע קרא תמורת עולה וולד [שלמים] יקרב כל אחד צמיתו^א האי לשם
עולה והאי לשם שלמים דכתיב תשאו ובאת ועשית עולותיך הבשר^ב [הא] ו^ג ולד חטאת ותמורת אשם לא תשאו ותקריב לשם חטאת
ותמורת אשם לשם ח' עולה אלא ולד חטאת מתה מהילכתא ותמורת אשם מהילכתא קריב לשם עולה לפירוש רבינו חס דצמון לכו^א
הבא מכלל עשה עשה דאי מהילכתא הוה אמינא הילכתא שלא יקריב חטאת ואשם ואי מקריב ליה לא מיחייב קא משמע לן קרא

עולותיך ה"ה דהלכה היא בחטאת למות בכל מקום ומתשאו ובאת הוה דרשי' דשאר ולדי קדשים ימורתו בבית הבחירה:

ה) נהלא דחסר כאן וי"ל ו"ה דהוי מני למימר דלמ"מ הוא דלכוהו וכי.